

Derruir la piràmide

written by Pau Miserachs | 27 d'agost de 2018

Franco i la Guerra Civil han estat temes tractats en nombrosos estudis i treballs històrics i polítics. Des d'Hugh Thomas a Pablo Castellano i Santiago Carrillo, s'ha escrit sobre l'Espanya humiliada i la insuportable persistència del règim fins a la mort del dictador.

Es va buscar una sortida no traumàtica, com deia Pablo Castellano. Però ningú es va plantejar obertament la demolició de la piràmide o monument mortuori que Franco s'havia fet construir a l'anomenat Valle de los caídos.

El monument mortuori és un fossar en forma de basílica construïda foradant la muntanya i que fou consagrada per l'Església Catòlica. Franco va posar en mans de l'església el seu futur un cop traspassat.

Però va construir aquest futur amb presoners obligats a ser voluntaris, molts dels quals van morir durant les obres per malaltia o per accident i no consta que Franco assistís a cap funeral pels presoners obrers forçats al treball que van caure durant la construcció del fossar basílica.

Els obrers morts al Valle de los Caídos eren els vençuts i per Franco no mereixien cap consideració ni ells ni els familiars, com tampoc la va tenir amb els condemnats pel Judici de Burgos ni per en Puig i Antich.

Franco havia iniciat una llarga i sagnant guerra civil. Va aconseguir fracturar la societat espanyola. Va fer la guerra contra la República, les esquerres i Catalunya. El seu estat totalitari, amb la denominació traduïda com democràcia orgànica, es va mantenir gràcies a la repressió i al fet de mirar a una altra banda per part de les potències dominants.

El temps de la clandestinitat només permetia pensar en la

lluita contra el règim i conspirar en petits cercles en la construcció d'un futur diferent. Però no es plantejava com a primer pas fer desaparèixer el símbol permanent del franquisme i el monument d'exaltació de la seva tasca.

La Llei de la Memòria Històrica ha permès recuperar una part dels afusellats que encara es troben en cunetes i fosses comunes de cementiris, com s'acaba de saber de Paterna. També s'han tret alguns petits monuments al franquisme, alguna que d'altra estàtua de Franco a les grans ciutats i rètols franquistes, a més del jou i les fletxes, símbol de Falange Espanyola i obligatori a pobles i ciutats.

Franco mai ha passat indiferent. L'hem arrossegat amb la monarquia que ell va crear i que va presidir el seu enterrament a la basílica de la vall. L'hem arrossegat durant l'anomenada transició a la democràcia. I ara que els socialistes parlen d'una democràcia madura quan de fet tenim una democràcia vulnerable, Franco segueix sent el gran punt de referència de la política i els partits.

Ara el govern espanyol ha decidit fer l'exhumació de les despulles de Franco i convertir el lloc en un memorial per a tots els morts durant la guerra civil. És un primer pas per defensa de la dignitat democràtica. Però la dignitat exigeix molt més que un simple trasllat de despulles.

La basílica és una mostra de la servitud de l'Església Catòlica a les finalitats del règim i la benedicció de la seva política cruel amb els vençuts i humiliats. Exalta amb la Fundació Francisco Franco la memòria del dictador i una forma d'estat que pel que veiem té molts seguidors, també dins de l'exèrcit.

Ens sembla convenient i oportú que es comenci per restaurar la dignitat democràtica amb la retirada, del mausoleu, de les despulles del dictador. Més endavant caldrà decidir la demolició de la basílica i retornar a les famílies els

republicans perduts, en els seus ossaris i columbaris. També la dissolució sense altra consideració, de la Fundació Francisco Franco, per activitats contràries a la democràcia.